

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Ірпінської комісії
Державного податкового університету

Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ

«*Дмитро*» 2024 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**
**при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 06 «Журналістика»
за спеціальністю 061 «Журналістика»,
освітня програма «Економічна журналістика»**

Ірпінь 2024

ЗМІСТ

	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1.	ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	5
2.	ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ.....	18
3.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	31
4.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	33

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика», освітня програма «Економічна журналістика», розроблена відповідно до Рекомендацій щодо підготовки програм та екзаменаційної документації для проведення вступних випробувань до Державного податкового університету в 2024 році.

Програма фахового вступного випробування містить матеріал з таких дисциплін:

- «Вступ до спеціальності»
- «Теорія журналістики»
- «Історія української журналістики»
- «Журналістські жанри»

Метою фахового вступного випробування є перевірка знань і навичок, що засвідчують готовність вступника до опанування журналістського фаху і здатність виконувати творчі завдання.

Головне завдання фахового вступного випробування – виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок із комплексу фахових навчальних дисциплін – теоретичних основ журналістики, закономірностей розвитку журналістики в Україні та за кордоном, питань організації й особливостей роботи фахівця з пресової, фото-, теле- й радіожурналістики.

Програма фахового вступного випробування містить: пояснювальну записку, зміст фахового вступного випробування з навчальних дисциплін, орієнтовний зразок тестового завдання фахового вступного випробування, критерії оцінювання результатів фахового вступного випробування, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ МЕДІАДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1. Журналістика як професійна діяльність, наука і мистецтво. Сутність основних понять: журналістика, мас-медіа, масова комунікація, ЗМІ, інформація, комунікативні процеси, журналістський твір, професійна комунікація.

Тема 2. Суспільство і соціальна інформація. Основні поняття і терміни журналістики. Відкритість інформаційного простору. Основні принципи інформаційних відносин. Поняття інформації, масової інформації. Доступ до інформації. Види інформації. Правила передачі інформації.

Актуальність, оперативність, злободенність інформації. Джерела інформації, канали поширення інформації. Масова аудиторія.

Тема 3. Історія виникнення і розвитку журналістики. Пражурналістські явища. Ера Гутенберга, перші часописи Європи, Росії, України. Розвиток преси у ХІХ столітті. Створення радіо. Ера Маклюєна. Інформаційний вибух кінця ХХ ст., початок ери Інтернету.

Тема 4. Журналістика як система ЗМІ. Типологія ЗМІ. Види ЗМІ за способом поширення інформації. Друковані українські ЗМІ. Теле- та радіожурналістика. Інтернет-ЗМІ. Інформаційні агенції.

Тема 5. Основні соціальні завдання (функції) журналістики та правила (принципи) її дії. Загальне поняття функцій, принципів, їхнього взаємозв'язку. Професійні кодекси роботи журналістів.

Тема 6. Методи збору та подачі інформації. Основні методи збору інформації журналістом. Методики підготовки до написання матеріалу. Принцип «перевернутої піраміди», правило «наближення інтересів».

Тема 8. Жанроутворювальні чинники. Класифікація журналістських жанрів. Жанроутворювальні чинники в журналістиці: об'єкт відображення; призначення виступу; масштаб охоплення дійсності, масштаб узагальнення; особливості літературно-стилістичних засобів вираження задуму.

Класифікація жанрів і поділ їх на групи: 1) інформаційні жанри; 2) аналітичні жанри; 3) художньо-публіцистичні жанри.

Тема 9. Організація праці журналіста. Журналістський колектив, редакція, відділ. Шляхи здобування та осмислення інформації. Робоче місце журналіста. Технічні засоби виробництва ЗМІ. Тематичні відділи редакцій. Специфіка тематичної спеціалізації журналіста. Універсальність професійних навичок творчих працівників ЗМІ як вимога часу.

Тема 10. Види діяльності журналіста. Збирання та дослідження матеріалу. Документування фактів. Написання тексту. Редагування. Презентація журналістського твору на радіо, телебаченні, в друкованих ЗМІ. Організація та планування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕДІАДІЯЛЬНОСТІ»

1. Аппело Ю. Стартап. Скейлап. Скрюап. Харків. Фабула, 2021. 240 с.
2. Горленко Г. Медіаосвіта на заняттях з фінансової грамотності. Навчальне видання. Київ : АУП, ЦВП, 2021. 76 с.
3. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: начальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2020, 184 с.
4. Кость С. Вступ до журналістики : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 512 с.
5. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правди і спільнот. Київ: Книголав, 2022. 384 с.
6. Ланьє Д. Десять причин видалити акаунт із соцмереж просто зараз.

Random House, 2020. 176 с.

7. Лі Р. Міфи про PR. Харків: Фабула, 2020. 223 с.
8. Логвиненко Б. Книга Словник війни + Деокупація. Київ: Вітат, 2023. 504 с.
9. Маєр К. Журналістика: підручник. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
10. Медіаграмотність під час війни: теорія, методика, інтерактив. Навчальний посібник /Довженко О., Єгорова А., Іванова Т., Міський В., Потапова В., Юричко А. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 68 с.
11. Михайлин І. А. Основи журналістики. К.: ЦУЛ, 2022. 456с.
12. Основи журналістики: Практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 061 «Журналістика», освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» /уклад.: Т. В. Фісенко, О. О. Гусак. Електронні текстові данні (1 файл: 11,9 Мбайт). Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 49 с.
13. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Yakaboo Publishing. 2020. 288 с.
14. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co / За загал. ред. В. Ф. Іванова, Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. 198 с.
15. Роулз Д. Цифровий брендинг. Харків: Фабула, 2020. 130 с.
16. Рудь О. В. Інформаційна гігієна та медіаосвіта: Що нового в умовах воєнного часу. Навчально-методичний посібник Київ: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2023. 44 с.
17. Солонько О. Інфодемія. Зброя дезінформації у вірусну епоху. Київ: Markobook. 2023. 392.
18. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. /пер. з нім. В. Климченка / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
19. Фісенко Т.В., Гусак О.О. Основи журналістики. Електронні текстові

данні .Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 49 с.

20. Чекмишев О. Основи журналістики. К.: Академія, 2021. 196 с.

Додаткова:

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019
2. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Харків: Фоліо, 2022
3. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне видання]. Хрестоматія. ІваноФранківськ. 2022. 123 с. <https://kjourn.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/54/2022/12/Копистинська-Хрестоматія-з-Жанрів-журналістики.pdf>
4. Копистинська І. М. Основи журналістської майстерності. Навчально-методичний комплекс. [Електронне видання]. Івано-Франківськ. 2022. 35 с. URL: <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/54/2022/12/Основи-журналістськоїмайстерності-навчально-методичний-комплекс.pdf>
5. Копистинська І. Мовні покручі всеукраїнських ЗМІ у період російського вторгнення // Український інформаційний простір. Ч. 10. 2022, КНУКіМ. С. 66-84.
6. Крупій, В. В. (2020, 15 квітня). Авторська радіопрограма як платформа для обговорення соціальних проблем. В Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR, матеріали I Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (с. 43–48). Маріупольський державний університет.

Міжнародні видання:

1. Barnas F., Barnas M. Broadcast News Writing, Reporting, and Producing, 8th Edition, Routledge, 2021. 320 p.
2. Craft S., Davis Ch.N. Principles of American Journalism, 3rd Edition, Routledge, 2021. 218 p.
3. Foreman G., Biddle D.R., Lounsberry E., Jones R.G. The Ethical Journalist: Making Responsible Decisions in the Digital Age Paperback, Wiley-Blackwell; 3rd edition, 2022. 448 p.
4. Marchuk, H., Prystai, G., Khorob, S., Marchuk, N., & Shoturma, N. (2021). The System of Media Critics in the Journalistic Environment in Postmodern Conditions. Postmodern Openings, 12(1), 141–151. Режим доступу: <https://doi.org/10.18662/po/12.1/251>
5. Nguyen A., McIlwaine S. Science News and the Public: Journalism for Science Democratization in the Post-Truth Era, Bloomsbury Academic, 2022 (planning 2024).
6. Swaine M., Gilbert H., Allen G. Writing for Journalists (Media Skills) 4th Edition, Routledge, 2021. 260 p.
7. The Best American Magazine Writing (by Sid Holt – Editor), Columbia University Press, 2021. 496 p.
8. Wallace L.R. The View from Somewhere: Undoing the Myth of Journalistic Objectivity Hardcover, University of Chicago Press; First edition, 2019. 240 p.

Інтернет-ресурси:

1. Видання про журналістику та для журналістів. URL: <https://medialab.online/>
2. Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/>
3. Інтерньюз-Україна. URL: <https://internews.ua/>
4. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
5. Комісія журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/>
6. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>
7. <http://www.cjr.org/>. (“Columbia Journalism Review”).

8. <http://www.fair.org>. (“Fairness and Accurasy in Reporting”).
9. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК “Інтер”).
10. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
11. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис “Ї”).
12. <http://www.mediachannel.org>. (“Media Channel”).
13. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation).
14. <http://www.mediakrytyka.info> (“Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).

ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Тема 1. Поняття журналістики. Журналістика як мистецтво, ремесло і наука. Сутність поняття «журналістика». Журналістика як «четверта влада». ЗМІ та ЗМК: порівняльний аналіз. Функціональне призначення журналістики. Функції ЗМІ. Загальні функції: інформаційна і формування громадської думки. Спеціальні функції: організаційна, виховна, соціально-аналітична, ідеологічна, культурна, розважальна, рекламна.

Тема 2. «Чотири теорії преси» і їхній розвиток в сучасних умовах. «Чотири теорії преси» Ф.Сіберта, Т. Петерсона та У. Шрамма. Авторитарна теорія преси. Лібертаріанська теорія. Соціально відповідальна журналістика як демократичне надбанням ХХ ст. Модель радянської комуністичної журналістики. Розвиток теорій преси в сучасних умовах.

Тема 3. Концепція інформаційного суспільства Д. Белла, «поля журналістики» П'єра Бурдьє, настановча теорія медій М. Мак-Комбса. Етапи й проблеми осмислення інформації в теорії Д. Белла.

Поле журналістики як поле гри. Четверта влада – несправжня влада. Ефект реальності на телебаченні. Загрози панування «рейтингового менталітету».

Телебачення як «дзеркало Нарциса». Ефект внутрішньої цензури як наслідок дії рейтингового менталітету. Суспільні закони Бурдьє.

Вплив ЗМІ на громадське життя у настановчій теорії медій М. Мак-Комбса. Механізм тематичної настановчості медій.

Тема 4. Принципи діяльності журналіста. Етика спілкування як база для формування правил професійної комунікації. Принципи журналістики, засновані на загальнолюдських пріоритетах (демократизм, народність, масовість і загальнолюдські цінності). Професійні принципи журналістики: оперативність, актуальність, об'єктивність, правдивість, аргументованість, коректність, плюралізм. Соціальна позиція журналіста.

Тема 5. Свобода слова й журналістської діяльності. Соціально-творчі фактори свободи слова. Юридичний аспект свободи слова. Економічні умови й фактори свободи слова.

Тема 6. Журналістика як засіб соціального управління й елемент державності. Права і обов'язки журналіста. Дієвість виступів ЗМІ. Поняття дієвості й ефективності як різних типів результативності діяльності журналіста.

Тема 7. Особливості журналістської творчості. Особливості журналістської творчості. Зміст і форма журналістського твору. Факт, вимисел і домисел у журналістській творчості. Вимоги до роботи з фактом.

Тема 8. Нові медіа в Україні: стан і перспективи розвитку. Розвиток глобальної мережі протягом останніх років. Типи нових медіа в Україні. Спільні і відмінні риси нових і традиційних медіа.

Тема 9. Основи редакційного менеджменту й маркетингу.

Інформаційний ринок та менеджмент ЗМІ. Сутність, принципи, функції та завдання редакційного менеджменту. Економічні принципи редакційної діяльності. Організація роботи редакції.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Основна:

1. Абетка візуальної грамотності. За ред. Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. Київ: АУП, ЦВП, 2019. 80 с.
2. Бежнар Г.П. Теорія масової культури: курс лекцій: навчальний посібник [електронне видання]. Київ, 2020. 49 с.
3. Беркешчук І.С., Дзюбак Н.М. Основи теорії мовної комунікації: навчально-методичний посібник для студентів факультету української філології та журналістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія. Українська мова і література». Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3722/Berkeshchuk-I.S.-Dziubak-N.M.-Osnovy-teorii-movnoi-komunikatsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Бобров А. Пропаганда 2023. Інформаційні війни під час російської агресії. Київ: Фоліо, 2022. 160 с.
5. Бутиріна М. Істиною володіє той, хто контролює наративи. Медіанаративи: монографія. Дніпро: Ліра, 2022. С. 4–15.
6. Горчинська О. Особливості висвітлення життя ключових груп населення: рекомендації для ЗМІ. Київ: Альянс громадського здоров'я, 2021. 58 с.
7. Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Маєрчик, О.Плахотнік, Г. Ярманової. Київ, 2017. 220 с.
8. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійник. К.: Академія української преси , Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
9. Єдність слова і зображення : фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: Навч. посіб. / С. І. Горевалов, Н. І. Зикун. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 287 с.
- 10.Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого

- тексту. Київ: Віхола, 2023. 224 с.
- 11.Зражевська Н. Теорія медіа та суспільства: навчальний посібник. Київ: у-т ім Б.Грінченка, 2022. 197 с.
  - 12.Іващенко В. Сучасні медіакомунікативні технології: навч. посібник. Київ: Розумники, 2021. 192 с.
  - 13.Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Харків: Фабула, 2023. 200 с.
  - 14.Медіаосвіта в огні. Методичні рекомендації для вчителів курсу «Громадянська освіта»/«Історія». Навчально-методичний посібник / Потапова В. І., Дегтярьова Г. А., Мокрогуз О. П., Желіба О. В, Ковач І. М./ за редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф., Євтушенко Р. І. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 61 с.
  - 15.Михайлин І. А. Основи журналістики. К.: ЦУЛ, 2022. 456с.
  - 16.Міжнародна журналістика: конспект лекцій / укладач І. Р. Жиленко. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/91578/1/Zhylenko.pdf>
  - 17.Мороз О. Боротьба за правду. Як мій дядько переміг брехню. Yaakabo Publishing. 2020. 160 с.
  - 18.Посібник з журналістської етики / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куш Л.]. К.: Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
  - 19.Правила світу інформації: як українським медіа наблизитися до європейських стандартів : посіб. для журналістів / Л. Опришко, А. Сафаров, О. Чуранова. Київ : Рада Європи, 2019. 107 с. Url: <https://Rm.Coe.Int/Fm-Informationrules-2019-Webfinal/168098e10f>.
  - 20.Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co / За загал. ред. В. Ф. Іванова, Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. 198 с.
  - 21.Почепцов Г. Книга «Сучасні інформаційні війни». Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”. 2015-2022. 498 с.

- 22.Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Київ. Віват, 2021, 384 с.
- 23.Фісенко Т.В., Гусак О.О. Основи журналістики. Електронні текстові данні .Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 49 с.
- 24.Холод О.М. Теорія та методика журналістської творчості: лекції. Київ: Інтерсервіс, 2022. 63 с.
- 25.Чекмишев О. Основи журналістики. К.: Академія, 2021. 196 с.
- 26.Чудовська, І. Соціологія масових комунікацій: Навч. посіб. Київ : 2021. 235 с. URL:
https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/chudovska_mass_communication.pdf

Додаткова:

7. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019
8. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Харків: Фоліо, 2022
9. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне видання]. Хрестоматія. ІваноФранківськ. 2022. 123 с.
<https://kjourn.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/54/2022/12/Копистинська-Хрестоматія-з-Жанрів-журналістики.pdf>
- 10.Копистинська І. М. Основи журналістської майстерності. Навчально-методичний комплекс. [Електронне видання]. Івано-Франківськ. 2022. 35 с. URL: <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/54/2022/12/Основи-журналістськоїмайстерності-навчально-методичний-комплекс.pdf>

- 11.Копистинська І. Мовні покручі всеукраїнських ЗМІ у період російського вторгнення // Український інформаційний простір. Ч. 10. 2022, КНУКіМ. С. 66-84.
- 12.Крупій, В. В. (2020, 15 квітня). Авторська радіoproграма як платформа для обговорення соціальних проблем. В Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR, матеріали І Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (с. 43–48). Маріупольський державний університет.

Міжнародні видання:

1. Barnas F., Barnas M. Broadcast News Writing, Reporting, and Producing, 8th Edition, Routledge, 2021. 320 p.
2. Craft S., Davis Ch.N. Principles of American Journalism, 3rd Edition, Routledge, 2021. 218 p.
3. Foreman G., Biddle D.R., Lounsberry E., Jones R.G. The Ethical Journalist: Making Responsible Decisions in the Digital Age Paperback, Wiley-Blackwell; 3rd edition, 2022. 448 p.
4. Marchuk, H., Prystai, G., Khorob, S., Marchuk, N., & Shoturma, N. (2021). The System of Media Critics in the Journalistic Environment in Postmodern Conditions. *Postmodern Openings*, 12(1), 141–151. Режим доступу: <https://doi.org/10.18662/po/12.1/251>
5. Nguyen A., McIlwaine S. Science News and the Public: Journalism for Science Democratisation in the Post-Truth Era, Bloomsbury Academic, 2022 (planning 2024).
6. Swaine M., Gilbert H., Allen G. Writing for Journalists (Media Skills) 4th Edition, Routledge, 2021. 260 p.
7. The Best American Magazine Writing (by Sid Holt – Editor), Columbia University Press, 2021. 496 p.
8. Wallace L.R. The View from Somewhere: Undoing the Myth of Journalistic Objectivity Hardcover, University of Chicago Press; First edition, 2019. 240 p.

Інтернет-ресурси:

1. Видання про журналістику та для журналістів. URL: <https://medialab.online/>
2. Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/>
3. Інтерньюз-Україна. URL: <https://internews.ua/>
4. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
5. Комісія журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/>
6. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>
7. <http://www.cir.org>. (“Columbia Journalism Review”).
8. <http://www.fair.org>. (“Fairness and Accuracy in Reporting”).
9. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК “Інтер”).
10. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
11. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис “І”).
12. <http://www.mediachannel.org>. (“Media Channel”).
13. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation)
14. <http://www.mediakrytyka.info> “Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).

ДИСЦИПЛІНА «ЖУРНАЛІСТСЬКІ ЖАНРИ»

Тема 1. Поняття про жанр, інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики. Жанр як змістово-формальна єдність. Жанроутворювальні чинники в журналістиці.

Класична система журналістських жанрів. Склад та особливості групи інформаційних жанрів.

Поняття про факт. Вимоги до факту в журналістиці. Способи перевірки фактів.

Тема 2. Архітектоніка інформаційних жанрів. Композиція інформаційного повідомлення. Принцип “перевернутої піраміди”. Використання ліду в інформаційних жанрах.

Формула Квінтіліана. Релевантність інформації і правило «наближення інтересів». Методика роботи журналіста над інформаційними матеріалами.

Тема 3. Замітка як провідний жанр новинної журналістики. Звіт. Визначення і жанрові особливості замітки. Класифікація заміток за обсягом: хронікальна замітка; коротка інформаційна замітка; розширена інформаційна замітка. Фотозамітка. Робота журналіста в жанрі замітки.

Поняття про звіт як інформаційне повідомлення про перебіг важливого суспільного заходу. Класифікація звітів за розміром, тематикою, структурою, призначенням. Вимоги до звіту.

Мова та стиль інформаційного повідомлення. «Телеграфний стиль» інформаційних жанрів.

Тема 4. Репортаж як інформаційне повідомлення. Історія виникнення жанру. Репортерство у творчості письменників.

Жанрові ознаки репортажу. Методи й етичні принципи репортерської роботи. «Метод маски». Фоторепортаж.

Тема 5. Інтерв'ю як метод збирання інформації й інформаційний жанр. Інтерв'ю як метод та інформаційний жанр журналістики. Характерні жанрові особливості. Етапи роботи журналіста над інтерв'ю. Правила інтерв'ю.

Тема 6. Аналітико-публіцистичні матеріали в жанровій системі газети, радіо- й телепрограми й методика роботи над ними. Способи відображення дійсності в журналістиці. «Журналістика факту» та «журналістика думки». Предмет аналітичної журналістики. Загальні принципи підготовки аналітичних журналістських матеріалів, визначення їхньої дієвості.

Етапи роботи над журналістським текстом. Структурна організація аналітичних жанрів.

Тема 7. Кореспонденція як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітики. Визначення кореспонденції, її види. Історичні традиції жанру. Жанроутворювальні ознаки. Предмет кореспонденції. Роль факту в кореспонденції. Мовностилістичні особливості. Види кореспонденцій. Методика роботи над кореспонденцією.

Тема 8. Стаття - провідний жанр аналітичної журналістики. Визначення статті. Специфіка історія жанру. Види статей, особливості роботи над кожним із них. Методика роботи журналіста над статтею.

Тема 9. Огляд як аналітичний жанр журналістики. Визначення жанру. Види оглядів, їхні особливості. Композиційні та мовностилістичні характеристики. Визначальні риси, сутність і специфіка огляду як жанру аналітики. Методика роботи над оглядом.

Тема 10. Коментар як аналітичний жанр журналістики. Колонка.

Визначення коментарю. Специфіка та історія жанру. Основні жанрові вимоги. Тематична спрямованість. Види коментарів, особливості роботи над кожним із них.

Тема 11. Рецензія та її типологізація у новітній журналістиці. Визначення жанру. Типологія рецензії. Жанрові вимоги. Визначальні риси, сутність і специфіка рецензії. Рецензія як синтетичний жанр.

Тема 12. Публіцистика як вид творчості та один із потоків журналістської інформації. Природа публіцистики: аналіз дефініцій. Поняття про публіцистичну майстерність. Функція публіцистики. Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі, їхнє місце, роль.

Тема 13. Жанр нарису та його внутрішньожанрова типологія. Визначення жанру. Історія жанру. Жанрові ознаки. Класифікація в межах жанру: портретний, подорожній, виробничий, соціальний, проблемний. Особливості журналістської роботи над нарисом.

Тема 14. Есеїзація текстів як вираження персонального журналізму в сучасній публіцистиці. Жанр есе. Жанрові ознаки есе. Історія есе. Типологія есе. Специфіка роботи над жанром.

Тема 15. Сатиричні жанри як окрема жанрова група та їхнє місце в сучасній публіцистиці. Фейлетон. Памфлет. Сатира, гумор, іронія. Класифікаційні особливості сатиричних жанрів, їхнє місце в загальній системі жанрів публіцистики.

Історія й сутність жанру фейлетон. Визначальні риси фейлетону. Композиція фейлетону. Різновиди фейлетону. Процес роботи над фейлетоном.

Визначення й історія жанру памфлет. Види памфлетів, особливості роботи над кожним із них.

Авторська позиція в памфлеті. Художня типізація в памфлеті. Жанрові форми інтерв'ю, статті, репортажу, листа, нарису в основі памфлету.

Візуальні складові сатиричної публіцистики (карикатура, шарж, сатирична фотографія, фотоколаж).

Тема 16. Новітні жанри. Тенденції розвитку журналістських жанрів. Еволюція жанрової системи журналістики як віддзеркалення трансформацій в масовокомунікаційному просторі України. Зміна жанрових груп журналістики у процесі взаємодії і взаємовпливу. Роль Інтернету у розвитку журналістських жанрів. Дифузія і синкретизм, модифікація, взаємопроникнення жанрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКІ ЖАНРИ»

Основна:

1. Авторський телевізійний продукт: специфіка функціонування / Б.С. Черняков. Суми : Сумський державний університет, 2020. 72 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/81538/1/Cherniakov_mag_rob.pdf;jsessionid=E5276CA8475895AF097882D3E3D27F88
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред.

- В. Ф. Іванова. К.: Академія Української Преси, 2011. 262 с.
3. Гітінз Е. Книга «Ми — Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Наш формат. 2021. 242 с.
  4. Горевалов С., Зикун Н. Єдність слова і зображення : фотожурналістика в системі засобів масової комунікації. Київ, 2015. 287 с.
  5. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійник. К.: Академія української преси , Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
  6. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: начальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
  7. Дрешпак В.М. Жанрологія журналістських творів: навчальний посібник. Дніпро: УМСФ, 2021. 186 с.
  8. Іванов В., Томіленко С. Збірка журналістських матеріалів «Регіональна мережа журналістів за сталий розвиток на Донбасі». К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 417 с.
  9. Ільганаєва В. Соціальні комунікації: словник-довідник. К.: Ліра, 2022. 328 с.
  10. Лівін М. Сторітелінг для очей, вух і серця. Київ: Наш формат, 2020. 184 с.
  11. Маєр К. Журналістика: підручник. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
  12. Михайлин І. Л. Основи журналістики. К.: ЦУЛ, 2022. 456с.
  13. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62 /Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
  14. Основи журналістики: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 061 «Журналістика», освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Фісенко, О. О. Гусак. Електронні текстові данні (1 файл: 11,9 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 49 с.
  15. Посібник з журналістської етики [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М.,

- Дуцик Д., Куш Л.]. Київ: Комісія з журналістської етики, 2023. <https://cje.org.ua/library/posibnyk-z-zhurnaliststskoi-etyky/> 129 с.
16. Правила світу інформації: як українським медіа наблизитися до європейських стандартів : посіб. для журналістів / Л. Опришко, А. Сафаров, О. Чуранова. Київ : Рада Європи, 2019. 107 с. Url: <https://Rm.Coe.Int/Fm-Informationrules-2019-Webfinal/168098e10f>.
17. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co / За загал. ред. В. Ф. Іванова, Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. 198 с.
18. Радчик Р.В. Журналістський фах: інформаційні жанри : навч. посіб. К. : Київський ун-т, 2015. 272 с.
19. Солонько О. Інфодемія. Зброя дезінформації у вірусну епоху. Київ: Markobook, 2023. 392 с.
20. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. /пер. з нім. В. Климченка / за загал. ред. В. Іванова. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
21. Томас М. Посібник The Financial Times зі стратегії для соціальних медіа. Київ: Фабула, 2020. 212 с.
22. Холод О.М. Теорія та методика журналістської творчості: лекції. Київ: Інтерсервіс, 2022. 63 с.
23. Чекмишев О. Основи журналістики. К.: Академія, 2021. 196 с.

Додаткова:

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019
2. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Харків: Фоліо, 2022
3. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021.

400 с. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне видання]. Хрестоматія. ІваноФранківськ. 2022. 123 с. <https://kjourn.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/54/2022/12/Копистинська-Хрестоматія-з-Жанрів-журналістики.pdf>

4. Копистинська І. М. Основи журналістської майстерності. Навчально-методичний комплекс. [Електронне видання]. Івано-Франківськ. 2022. 35 с. URL: <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/54/2022/12/Основи-журналістськоїмайстерності-навчально-методичний-комплекс.pdf>
5. Копистинська І. Мовні покручі всеукраїнських ЗМІ у період російського вторгнення // Український інформаційний простір. Ч. 10. 2022, КНУКіМ. С. 66-84.
6. Крупій, В. В. (2020, 15 квітня). Авторська радіопрограма як платформа для обговорення соціальних проблем. В Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR, матеріали І Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (с. 43–48). Маріупольський державний університет.

Міжнародні видання:

1. Barnas F., Barnas M. Broadcast News Writing, Reporting, and Producing, 8th Edition, Routledge, 2021. 320 p.
2. Craft S., Davis Ch.N. Principles of American Journalism, 3rd Edition, Routledge, 2021. 218 p.
3. Foreman G., Biddle D.R., Lounsberry E., Jones R.G. The Ethical Journalist: Making Responsible Decisions in the Digital Age Paperback, Wiley-Blackwell; 3rd edition, 2022. 448 p.
4. Marchuk, H., Prystai, G., Khorob, S., Marchuk, N., & Shoturma, N. (2021). The System of Media Critics in the Journalistic Environment in Postmodern Conditions. Postmodern Openings, 12(1), 141–151. Режим доступу:

<https://doi.org/10.18662/po/12.1/251>

5. Nguyen A., McIlwaine S. Science News and the Public: Journalism for Science Democratisation in the Post-Truth Era, Bloomsbury Academic, 2022 (planning 2024).
6. Swaine M., Gilbert H., Allen G. Writing for Journalists (Media Skills) 4th Edition, Routledge, 2021. 260 p.
7. The Best American Magazine Writing (by Sid Holt – Editor), Columbia University Press, 2021. 496 p.
8. Wallace L.R. The View from Somewhere: Undoing the Myth of Journalistic Objectivity Hardcover, University of Chicago Press; First edition, 2019. 240 p.

Інтернет-ресурси:

1. Видання про журналістику та для журналістів. URL: <https://medialab.online/>
2. Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/>
3. Інтерньюз-Україна. URL: <https://internews.ua/>
4. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
5. Комісія журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/>
6. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>
7. <http://www.cir.org/>. (“Columbia Journalism Review”).
8. <http://www.fair.org/>. (“Fairness and Accuracy in Reporting”).
9. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК “Інтер”).
10. <http://www.ifj.org/>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
11. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис “І”).
12. <http://www.mediachannel.org/>. (“Media Channel”).
13. <http://mediaed.org/>. (Media Education Foundation).
14. <http://www.mediakrytyka.info/> (“Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Тема 1. Соціально-історичні умови виникнення та джерела української журналістики. Журналістика як явище духовної культури. Передумови зародження журналістики. Особливості виникнення журналістики в Україні. Періодизація історії української журналістики.

Тема 2. Харківська журналістика 1810 – 1820-х рр. Перші видання на Наддніпрянщині. Харків як центр української культури. Перші українські журнали: «Харьковский Еженедельник», «Харьковский Демокрит», «Украинский Вестник», «Украинский домовод», «Украинский Вестник», «Харьковские записки».

Тема 3. Українська альманахова журналістика 1830 – 1840-х років. «Харківська школа романтиків» і українська альманахова традиція. «Езопівська» журналістика, розширення літературних обріїв і статус української мови як національної і літературної. «

Тема 4. Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці». Суспільно-політичні умови появи української журналістики в Галичині. «Русалка Дністровая» – наслідувач романтичних традицій Східної України на західноукраїнських землях.

Тема 5. Видавнича діяльність Пантелеймона Куліша. «Хата» – взірць пізньої альманахової традиції. Програмова стаття П. Куліша «Передне слово до громади (Погляд на українську словесність)».

Тема 6. Журнал «Основа» та його роль в розвитку української літератури. Журнал «Основа» та його роль в розвитку української журналістики: історія, літературні й наукові здобутки, світоглядні позиції

Тема 7. Газета Леоніда Глібова «Черниговский листок». Рукописна журналістика. Авторський видавничий проект Л. Глібова. Історія створення й існування газети в умовах не лише цензурного, а й фінансового тиску. Розвиток рукописної журналістики в 60-х рр. Журнали «Громадниця», «Самостайне слово». Гумористичний журнал «Помийниця».

Тема 8. Репресивні заходи російського уряду проти українського слова. Репресивні заходи російського уряду проти українського слова й перенесення розвитку української журналістики до Австрії. Валуєвський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року.

Журнал «Киевская старина» як видатне явище того часу: його організація, програма, періодизація його історії, постаті редакторів.

Тема 9. Українська москвофільська і народівська журналістика. Суспільно-політичні передумови розвитку української журналістики на західноукраїнських землях.

Тема 10. Періодичні видання «радикальної» політичної течії на галицьких землях. Роль Михайла Драгоманова і Сергія Подолинського у популяризації соціалістичних ідей.

Журнал «Друг». Літературний дебют І. Франка. «Українщина» і «рутенщина» – поняття національної ідеології. Прецедент політичного переслідування преси: перший соціалістичний процес і закриття «Друга». Журнал І. Франка “Житє і слово”.

Тема 11. Українська альманахова журналістика в Росії (80-90рр. XIX ст.). Українська альманахова журналістика в Росії як свідчення репресивного утиску національної преси. Проблеми внутрішньонаціональної взаємодії і журналістський процес.

Тема 12. Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея. Всеукраїнський журнал «Літературно-науковий вісник» (1898–1939). Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науковий вісник» як всеукраїнське видання. Реформування «Зорі». Програма часопису. Публіцистика М.Грушевського, І. Франка, С. Єфремова, В. Дорошенка, І. Кривецького. Економічні огляди, огляди українського суспільного життя. Редакторська діяльність М. Грушевського. Публіцистика І. Франка. Редакторська діяльність О. Маковея.

Тема 13. Преса Наддніпрянщини українською мовою на поч. ХХ ст.

Нові правила про друк. Перша національна газета українською мовою «Хлібороб». Типологічні особливості видання. «Рідний Край». Щоденна українська газета «Громадська думка». Газета «Рада» як спадкоємець «Громадської думки». Сатирично-гумористичний тижневик «Шершень».

Тема 14. Національно-патріотична преса початку ХХ ст. у боротьбі за державність та незалежність українського народу. Літературна полеміка в українській пресі початку ХХ ст.: між “традиційністю” та “індивідуальності”, “українофільством” і “рішучим національно-творчим визволенням”.

Преса Українських січових стрільців (УСС) на бойових фронтах.

Преса українських військовополонених періоду Першої світової війни та після її завершення (1914–1920).

Українська преса державницького періоду (1917–1920 рр.). Зародження комуністично-радянської преси.

Тема 15. Вітчизняна журналістика в період перебудови і здобуття незалежності.

Преса в перебудовний період (1985–1991 рр.). Роль ЗМІ в демократизації українського суспільства. Роль преси кінця 80-х рр. ХХ ст. у заповненні «білих плям історії». Українська журналістика та публіцистика кінця 80-х – початку 90-х років ХХ ст. як кульмінація у прагненні української державної незалежності. Основні етапи розвитку українських ЗМІ та журналістики після проголошення незалежності України.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Основна:

1. Георгієвська В. В. Історія української журналістики: становлення та розвиток рекламно-довідкової преси на території Східної України (XIX – початок XX ст.) : навч. посіб. Київ : АДФУ-Україна, 2014. 224 с.
2. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правди і спільнот. Київ. Книголав. 2022. 384 с.
3. Логвиненко Б. Книга Словник війни + Деокупація. Київ. Вітат. 2023. 504 с.
4. Маєр К. Журналістика: підручник / Маєр К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
5. Михайлин І. Л. Основи журналістики. К.: ЦУЛ, 2022. 456с.
6. Мороз О. Електронна книга Боротьба за правду. Як мій дядько переміг брехню. Yakaboo Publishing. 2020. 160 с.
7. Нестеряк Ю., Нестеряк Ю., Клименко О. Від Майдану до Майдану. Новітня історія української журналістики (1989–2019). К.: Академія, 2022. 192 с.
8. Нечаєва Н. Історія української журналістики : навч.-метод. посіб. Для студентів зі спец. "Журналістика". Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 48 с
9. Овсієнко Л. Історія журналістики. Переяслав-Хмельницький, 2015. 214 с
10. Срібняк І. Історія журналістики (XVII – XX ст.). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ВПЦ НаУКМА, Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 304 с.
11. Тимошик М. Українська книга і преса в Італії: монографія. Київ: Наша культура і наука, 2015. 352 с.
12. Тимошик М. Українська журналістика в діаспорі: Велика Британія: монографія. Київ. Наша культура і наука. 2021. 512.

13. Georgiievska V. History of Ukrainian Journalism: Functioning of the Advertising and Reference Press in the Territory of Transdnieper Ukraine (XIX – early XX centuries). Kyiv : ЦУЛ, 2023.

Додаткова:

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019
2. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Харків: Фоліо, 2022
3. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне видання]. Хрестоматія. ІваноФранківськ. 2022. 123 с. <https://kjourn.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/54/2022/12/Копистинська-Хрестоматія-з-Жанрів-журналістики.pdf>
4. Копистинська І. Мовні покручі всеукраїнських ЗМІ у період російського вторгнення // Український інформаційний простір. Ч. 10. 2022, КНУКіМ. С. 66-84.
5. Крупій, В. В. (2020, 15 квітня). Авторська радіопрограма як платформа для обговорення соціальних проблем. В Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR, матеріали I Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (с. 43–48). Маріупольський державний університет.

Міжнародні видання:

1. Barnas F., Barnas M. Broadcast News Writing, Reporting, and Producing, 8th Edition, Routledge, 2021. 320 p.
2. Craft S., Davis Ch.N. Principles of American Journalism, 3rd Edition, Routledge, 2021. 218 p.
3. Foreman G., Biddle D.R., Lounsberry E., Jones R.G. The Ethical Journalist:

Making Responsible Decisions in the Digital Age Paperback, Wiley-Blackwell; 3rd edition, 2022. 448 p.

4. Marchuk, H., Prystai, G., Khorob, S., Marchuk, N., & Shoturma, N. (2021). The System of Media Critics in the Journalistic Environment in Postmodern Conditions. *Postmodern Openings*, 12(1), 141–151. Режим доступу: <https://doi.org/10.18662/po/12.1/251>
5. Nguyen A., McIlwaine S. *Science News and the Public: Journalism for Science Democratization in the Post-Truth Era*, Bloomsbury Academic, 2022 (planning 2024).
6. Swaine M., Gilbert H., Allen G. *Writing for Journalists (Media Skills)* 4th Edition, Routledge, 2021. 260 p.
7. *The Best American Magazine Writing* (by Sid Holt – Editor), Columbia University Press, 2021. 496 p.
8. Wallace L.R. *The View from Somewhere: Undoing the Myth of Journalistic Objectivity* Hardcover, University of Chicago Press; First edition, 2019. 240 p.

Інтернет-ресурси:

1. Видання про журналістику та для журналістів. URL: <https://medialab.online/>
2. Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/>
3. Інтерньюз-Україна. URL: <https://internews.ua/>
4. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
5. Комісія журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/>
6. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>
7. <http://www.cir.org/>. (“Columbia Journalism Review”).
8. <http://www.fair.org/>. (“Fairness and Accuracy in Reporting”).
9. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК “Інтер”).
10. <http://www.ifj.org/>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
11. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис “І”).
12. <http://www.mediachannel.org/>. (“Media Channel”).

13. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation).
- 14.. <http://www.mediakrytyka.info> (“Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**Міністерство фінансів України
Державний податковий університет**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення фахових вступних випробувань
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра на I курс
галузі знань 06 «Журналістика»
за спеціальністю 061 «Журналістика»

**На виконання завдань тесту відводиться 2 години.
На кожне завдання пропонуються чотири варіанти відповідей.
Тільки одна відповідь є правильною.
Ніяких виправлень у бланку відповідей не допускається.
Кожне завдання оцінюється 4-ма балами.
Хай щастить!**

Варіант №1

1. До рукописної гумористичної преси відносять журнал:
- А «Громадниця»;
  - Б «Самостайне слово»;
  - В «Помийниця»;
  - Г жодної правильної відповіді.

2. Газету «Dnevnik Ruskyj» видавала політична організація:

А Польська Рада Народова;

Б «Руський собор»;

В Головна Руська Рада;

Г «Галицько-руська матиця».

3. У 50-х рр. XIX ст. у Галичині з'явилася преса:

А Москвофілів;

Б Радикалів;

В Народовців;

Г Есерів.

4. До української радикальної преси належали:

А «Слово», «Діло», «Батьківщина»;

Б «Громадський Друг», «Дзвін», «Молот»;

В «Мета», «Нива», «Батьківщина»;

Г «Слово». «Дзвін», «Нива».

5. Зміст полеміки І. Франка і С. Єфремова в «Літературно-науковому віснику»:

А Про естетичні принципи у мистецтві ;

Б Соціалістична пропаганда;

В Революційна ситуація в Росії;

Г Жодної правильної відповіді.

6. Автор маніфесту «Самостійна Україна» був:

А Сергій Єфремов;

Б Микола Міхновський;

В Дмитро Антонович;

Г Дмитро Дорошенко.

7. Перша під Росією національна газета українською мовою:

А «Хлібороб»;

Б «Рада»;

В «Громадська Думка»;

Г «Рідний край».

8. Тижневик Симона Петлюри у Франції:

А «Соборна Україна».

Б «Тризуб»

В «Вісник»,

Г «Ватра»

9. Новий випуск «Українського вісника» та інших видань, але вже напівлегальної преси очолив:

А Михайло Осадчий.

Б В'ячеслав Чорновіл

В Михайло Горинь,

Г Павло Сковоч

10. Зробив першу в колишньому СРСР і в цілому світі телевізійну передачу:

А Павло Грабовський

Б Борис Грабовський

В О. Юровський

Г І. Мащенко

11. Поняття професійної моральності – це:

- А Особлива сукупність спеціальних норм моралі;
- Б Правила і принципи поведінки в сімейному колі;
- В І те, і інше (визначення взаємодоповнюються).
- Г Правильного визначення немає.

12. На що мають бути спрямовані передусім зусилля журналістів:

- А На виховання своїх читачів;
- Б На заробляння грошей для редакції;
- В На самореалізацію;
- Г На інформування аудиторії стосовно перебігу актуальних подій;

13. Головним показником зростання ефективності видання є:

- А Кількість його засновників;
- Б Вплив на громадську думку;
- В Співвідношення витрат та прибутків;
- Г Термін роботи;

14. До етапів творчого процесу журналіста не відноситься:

- А Виникнення задуму;
- Б Систематизація матеріалу;
- В Пряме відображення реальності.
- Г Жодної правильної відповіді.

15. Поняття свободи преси охоплює:

- А Свободу заснування засобів масової інформації;
- Б Свободу вільного висловлення думки;
- В Свободу у виборі рекламодавців;
- Г Свободу критики державних і політичних інституцій.

16. Журналістика виконує дві головні функції: інформування і:

- А Формування громадської думки;
- Б Налагоджування зв'язків із клієнтами;
- В Оперативного мобільного зв'язку.
- Г Жодної правильної відповіді.

17. Сукупність обов'язків журналістики перед суспільством і характер їх виконання – це:

- А Функції журналістики;
- Б Принципи журналістики;
- В Місія журналістики.
- Г Жодної правильної відповіді.

18. Домисел у журналістському творі:

- А Неприпустимий;
- Б Можливий лише в газетній публікації;
- В Обов'язковий;
- Г Можливий в окремих матеріалах;

19. Журналістська діяльність:

- А Змінює хід історії;
- Б Не здатна насправді допомогти жодній людині впоратися з її проблемами;
- В За певних умов чинить великий вплив на перебіг історичних подій, за інших же умов нездатна нічого змінити навіть у буденному житті;
- Г Шкодить суспільству;

20. Право на помилку журналіста:

- А Гарантовано Конституцією України;
- Б Визначено у Кодексі журналістської етики;
- В Зафіксовано у Законі України «Про інформацію»;
- Г Не передбачено зовсім.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2024 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті –50.

За предметами завдання представлені в такому співвідношенні:

Спеціальність 061 «Журналістика»	Навчальна дисципліна 1 <u>«Вступ до спеціальності»</u>	Навчальна дисципліна 2 <u>«Теорія журналістики»</u>	Навчальна дисципліна 3 <u>«Історія української журналістики»</u>	Навчальна дисципліна 4 <u>«Журналістські жанри»</u>
100 %	30% від загальної кількості тестових питань	30% від загальної кількості тестових питань	20% від загальної кількості тестових питань	20% від загальної кількості тестових питань

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування –2 астрономічні години.

Складеним вважається фахове вступне випробування, за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового вступного випробування, становить 200 балів, правильна відповідь на один тест – 4 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування, за 200-бальною та 4-бальною шкалою

Кількість правильно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-бальною шкалою
45-50	180-200	зараховано
35-44	140-176	
25-34	100-136	
Менше 25	Менше 100	не зараховано

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Авторський телевізійний продукт: специфіка функціонування / Б.С. Черняков – Суми : Сумський державний університет, 2020. 72 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/81538/1/Cherniakov_mag_rob.pdf;jsessionid=E5276CA8475895AF097882D3E3D27F88
2. Аппело Ю. Стартап. Скейлап. Скрюап. Харків. Фабула. 2021. 240 с.
3. Беркешчук І.С., Дзюбак Н.М. Основи теорії мовної комунікації: навчально-методичний посібник для студентів факультету української філології та журналістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія. Українська мова і література». Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3722/Berkeshchuk-I.S.-Dziubak-N.M.-Osnovy-teorii-movnoi-komunikatsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Бобров А. Пропаганда 2023. Інформаційні війни під час російської агресії. Київ. Фоліо. 2022. 160 с.
5. Бутиріна М. Істиною володіє той, хто контролює наративи. Медіанаративи: монографія. Дніпро : Ліра, 2022. С. 4–15.
6. Гітінз Е. Книга «Ми — Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Наш формат. 2021. 242 с.
7. Горленко Г. Медіаосвіта на заняттях з фінансової грамотності. Навчальне видання / за редакцією Волошенюк О., Іванова В. — Київ : АУП, ЦВП, 2021. — 76 с.
8. Горчинська О. Особливості висвітлення життя ключових груп населення: рекомендації для ЗМІ. Київ: Альянс громадського здоров'я, 2021. 58 с.

9. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. – 36 с.
10. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: начальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури, 2020, 184 с.
11. Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. Київ ; Віхола, 2023. 224 с.
12. Зражевська Н. теорія медіа та суспільства: навчальний посібник. Київ. Київ у-т ім Б.Грінченка, 2022. 197 с.
13. Іванов В., Томіленко С. Збірка журналістських матеріалів «Регіональна мережа журналістів за сталий розвиток на Донбасі» / за заг. ред. В. Іванова, С. Томіленка. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. – 417 с.
14. Іващенко В. Сучасні медіакомунікативні технології: навч. Посібник. Київ. Розумники. 2021. 192 с.
15. Ільганаєва В. Соціальні комунікації: словник-довідник. Ліра-К. 2022. 328 с.
16. Кость С. Вступ до журналістики : навч. посіб. / Степан Кость. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. – 512 с.
17. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Харків. Фабула. 2023. 200 с.
18. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правди і спільнот. Київ. Книголав. 2022. 384 с.
19. Ланьє Д. Десять причин видалити акаунт із соцмереж просто зараз. Random House. 2020. 176 с.
20. Лі Р. Міфи про PR. Харків. Фабула. 2020. 223 с.
21. Лівін М. Сторі-телінг для очей, вух і серця. Київ. Наш формат. 2020. 184 с.
22. Логвиненко Б. Книга Словник війни + Деокупація. Київ. Вітат. 2023.

504 с.

23. Маєр К. Журналістика: підручник / Маєр К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.

24. Медіаграмотність під час війни: теорія, методика, інтерактив. Навчальний посібник / Довженко О., Єгорова А., Іванова Т., Міський В., Потапова В., Юричко А. / за загал. ред. О. Волошенюк, В. Іванова. — К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. — 68 с.

25. Медіаосвіта в огні. Методичні рекомендації для вчителів курсу «Громадянська освіта»/«Історія». Навчально-методичний посібник / Потапова В. І., Дегтярьова Г. А., Мокрогуз О. П., Желіба О. В, Ковач І. М./ за редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф., Євтушенко Р. І. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 61 с.

26. Міжнародна журналістика : конспект лекцій / укладач І. Р. Жиленко. — Суми : Сумський державний університет, 2023. 191 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/91578/1/Zhylenko.pdf>

27. Мороз О. Електронна книга Боротьба за правду. Як мій дядько переміг брехню. Yakaboo Publishing. 2020. 160 с.

28. Основи журналістики: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 061 «Журналістика», освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Фісенко, О. О. Гусак. – Електронні текстові данні (1 файл: 11,9 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 49 с.

29. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Yakaboo Publishing. 2020. 288 с.

30. Посібник з журналістської етики / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куц Л.]. — К. : Комісія з журналістської етики, 2023. — 129 с.

31. Посібник з журналістської етики [Куликов А., Кузьменко Л.,

Дворовий М., Дуцик Д., Куш Л.]. Київ : Комісія з журналістської етики, 2023.
<https://cje.org.ua/library/posibnyk-z-zhurnalistskoi-etyky/> 129 с.

32. Почепцов Г. Книга «Сучасні інформаційні війни». Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2015-2022. 498 с.

33. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Київ. Віват, 2021, 384 с.

34. Роулз Д. Цифровий брендинг. Харків. Фабула. 2020. 130 с.

35. Солонько О. Інфодемія. Зброя дезінформації у вірусну епоху. Київ. Markobook. 2023. 392.

36. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник / Сташен Б. ; пер. з нім. В. Климченка / за загал. ред. В. Іванова. — К. : Центр вільної преси, 2021. — 260 с.

37. Тимошик М. Українська журналістика в діаспорі: Велика Британія: монографія. Київ. Наша культура і наука. 2021. 512

38. Томас М. Посібник The Financial Times зі стратегії для соціальних медіа. Київ, Фабула, 2020. 212 с.

39. Чудовська, І. Соціологія масових комунікацій: Навч. посіб. Київ : 2021. 235 с. URL: https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/chudovska_mass_communication.pdf.

40. Georgiievskia V. History of Ukrainian Journalism: Functioning of the Advertising and Reference Press in the Territory of Transdnieper Ukraine (XIX – early XX centuries). Kyiv : ЦУЛ, 2023.

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. Київ, 2011. 262 с.
2. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. Київ, 2005. 229 с.
3. Владимиров В.М. Вступ до спеціальності «Журналістика». Київ, 2011. 303 с.
4. Галер М. Пошук і збір інформації. Київ, 2006. 308 с.
5. Галлер М. Репортаж. Київ, 2011. 348 с.
6. Георгієвська В. В. Історія української журналістики: становлення та розвиток рекламно-довідкової преси на території Східної України (XIX – початок ХХ ст.) : навч. посіб. Київ : АДЕФ-Україна, 2014. 224 с.
7. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво. Київ, 2012.
8. Здоровега В. Теорія і методи журналістської творчості. Львів, 2008. 276 с.
9. Іванов В. Журналістська етика: Підручник. Київ, 2007. 231 с.
10. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу. Київ, 2009. 101 с.
11. Карпенко В. Журналістська творчість. Теоретично-методичні та практичні засади. Київ, 2012. 232 с.
12. Кузнецова О. Правові норми журналістики України. Львів, 2006. 352 с.
13. Михайлин І. Історія української журналістики ХІХ століття. Харків, 2003. 720 с.
14. Михайлин І. Основи журналістики. Київ: ЦУЛ, 2022. 496 с.
15. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики. Київ, 2010. 32 с, 64 с.
16. Нестеряк Ю., Нестеряк Ю., Клименко О. Від Майдану до Майдану. Новітня історія української журналістики (1989–2019). Академія, 2022. 192 с.
17. Нечаєва Н. Історія української журналістики : навч.-метод. посіб. для студентів зі спец. "Журналістика". Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 48 с.
18. Овсієнко Л. Історія журналістики. Переяслав-Хмельницький, 2015. 214 с.
19. Публіцистика. Масова комунікація: медіа-енциклопедія. Київ, 2007. 780 с.

20. Різун В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. Київ, 2008. 144 с.
21. Романюк М. Українське пресознавство на порозі ХХІ століття. Львів, 2000. 10 с.
22. Срібняк І. Історія журналістики (XVIII–XX ст.). Київ, 2013. 308 с.
23. Тонкіх І. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті. Запоріжжя, 2017. 130 с.
24. Фолькер Вольфф Журналістика газет і журналів. Київ, 2017. 377 с.

25. **Додаткова**

1. Аньєс Ів. Підручник із журналістики. Київ, 2013.
2. Голубєв В. Універсальна журналістика: Навчальний посібник. Рівне, 2016. 152 с.
3. Горєвалов С., Зикун Н. Єдність слова і зображення : фотожурналістика в системі засобів масової комунікації. Київ, 2015. 287 с.
4. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. Київ, 2000. 203 с.
5. Гетьманець М., Михайлин І. Сучасний словник літератури і журналістики. Харків, 2009. 384 с.
6. Нерух О. Першооснови журналістської творчості. Харків, 2000. 108 с.
7. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти: Книжка для читання та підручник. Київ, 2017. 312 с.
8. Публіцистика. Масова комунікація: медіа-енциклопедія. Київ, 2007. 780 с.
9. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті. Ужгород, 2007. 224 с.
10. Універсальний журналіст. Київ, 2007. 150 с.

Голова фахової атестаційної комісії _____ Т. С. Гиріна